

Målnummer:	5798-08	Avdelning:	2
Avgörandedatum:	2009-03-18		
Rubrik:	Utrymme för servering vid mässa har ansetts utgöra en sådan verksamhetslokal där personalliggare ska föras enligt lagen om särskild skattekontroll i vissa branscher.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 2 §, 4 §, 5 §, 7 §, 12 § och 16 § lagen (2006:575) om särskild skattekontroll i vissa branscher• 3 § lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet		
Rättsfall:			

REFERAT

Majas Bröd AB, bolaget, bedrev restaurang och caféverksamhet i Vilhelmina (Stenmans Konditori). I samband med Inlandsmässan på orten hade bolaget även verksamhet inom mässområdet. Vid kontrollbesök på mässan konstaterade Skatteverket att bolaget inte hade någon personalliggare tillgänglig och att fyra personer var verksamma i näringsverksamheten. Verket beslutade därför att ta ut kontrollavgift med 18 000 kr (10 000 kr + 8 000 kr) enligt lagen (2006:575) om särskild skattekontroll i vissa branscher, BKL.

Bolaget överklagade till länsrätten och yrkade befrielse från påförd kontrollavgift.

Skatteverket bestred bifall till överklagandet.

Länsrätten i Västerbottens län (2007-09-28, ordförande Larsson): Av handlingarna framgår att bolagets tillfälliga verksamhet på mässområdet pågick i tre dagar och varit begränsad i omfattning med två kylskåp, en bardisk på två meter och en värmeplatta. Vidare har ordinarie verksamhetslokal funnits ca 2 km från mässområdet, där verksamhet också pågick under mässdagarna. Det har inte ifrågasatts att bolaget haft personalliggare tillgänglig i sin huvudsakliga verksamhetslokal. Enligt länsrättens mening kan vare sig lagens ordalydelse eller Skatteverkets föreskrifter, SKVFS 2006:22, ges den innebörden att bolaget under sådana omständigheter är skyldigt att föra personalliggare även utanför den egentliga verksamhetslokalen. I den delen saknas därför förutsättningar att påföra kontrollavgift. - När det gäller kontrollavgift på grund av uteblivna anteckningar i personalliggare bygger Skatteverkets beslut på den förutsättningen att personalliggare skulle ha funnits på det område inom mässområdet som bolaget disponerade. När fyra personer ansågs verksamma påfördes kontrollavgift för dessa. Huruvida personerna antecknats i personalliggare som varit tillgänglig i den egentliga verksamhetslokalen beaktades inte. Mot bakgrund av länsrättens ställningstagande till skyldigheten att föra personalliggare på område inom mässområdet saknas grund för Skatteverkets beslut att påföra kontrollavgift för uteblivna anteckningar om verksamma. - Länsrättens bedömningar leder till att Skatteverkets beslut om kontrollavgifter i sin helhet skall undanröjas. - Länsrätten undanröjer Skatteverkets beslut.

Skatteverket överklagade hos kammarrätten och yrkade att bolaget skulle påföras kontrollavgift med 18 000 kr i enlighet med Skatteverkets beslut. Verket anförde följande. Eftersom något kontrollbesök inte genomfördes i den ordinarie lokalen vid den aktuella tidpunkten kan Skatteverket varken bekräfta

eller bestrida att bolaget fört personalliggare i den verksamhetslokalen. Personalliggaren i den ordinarie lokalen ska dock endast omfatta personal som arbetar i den lokalen. Vidare var det vid den aktuella tidpunkten omöjligt för Skatteverket att kontrollera om den i lokalen på mässan verksamma personalen var inskriven i personalliggaren i den ordinarie verksamhetslokalen då den är belägen cirka två kilometer från mässlokalen. Det är förhållandena vid tidpunkten för besöket på arbetsplatsen som ska kontrolleras och detta ska ske genom oannonserade besök. Uppgifterna i personalliggaren ska även enligt förarbetena vara lätta att kontrollera. Av förarbetena (prop. 2005/06:169) framgår även att lagstiftaren avsett att en personalliggare ska finnas tillgänglig i varje verksamhetslokal där sådan verksamhet som grundar skyldighet att föra personalliggare bedrivs. I förarbetena anges att personalliggaren ska vara tillgänglig i verksamhetslokalen så att uppgifterna i den går att stämma av med iakttagelserna vid kontrollbesöken samt att Skatteverket ska stämma av att de i näringsverksamheten verksamma som befinner sig i lokalen även finns upptagna i personalliggaren. Med "lokalen" avses den lokal där den aktuella kontrollen sker. Om det endast kan krävas att personalliggare förs och hålls tillgänglig i den ordinarie verksamhetslokalen även för den personal som arbetar och befinner sig i en annan tillfällig verksamhetslokal, omöjliggör det att kontroll utförs enligt BKL av de restauranger som bedriver verksamhet på t.ex. mässor och festivaler. Större delen av dessa restauranger har en ordinarie verksamhet i en annan lokal. Fråga kan även vara om restauranger där den ordinarie verksamheten bedrivs på en helt annan ort än mäss- eller festivalorten. Bolaget har åberopat ett svar som lämnats på Skatteverkets hemsida i fråga om vad som gäller vid catering. Verksamhet på mässan utgör inte catering utan fråga är i stället om en av bolaget bedrivna restaurang- och caféverksamhet i en tillfällig verksamhetslokal på mässområdet. Med catering avses leverans av mat till en beställare. Här har verksamheten skett i bolagets regi, det vill säga det är bolaget som bedrivit verksamheten på mässan och sålt och tillhandahållit mat till externa besökare. Då det för bolaget avgränsade området således har nyttjats i verksamhet som medför bokföringsskyldighet för bolaget är det fråga om en sådan verksamhetslokal som avses i BKL. Något problem för bolaget att bedöma om fråga varit om catering eller restaurangverksamhet i egen regi kan inte anses ha förelegat.

Bolaget bestred bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande. I informationen på Skatteverkets hemsida anges endast att personalliggare bör föras för cateringföretag. Det står alltså inte att sådana företag ska föra liggare. Dessutom erbjöds Skatteverkets företrädare att följa med till huvudföretaget och se den ifyllda personalliggaren.

Kammarrätten i Sundsvall (2008-06-23, Sjödin, Kareld, Ärlebrant, referent) gjorde, efter att ha redovisat tillämpliga bestämmelser och uttalanden i förarbetena, följande bedömning. Mot bakgrund av ordalydelsen i BKL och syftet med bestämmelserna finner kammarrätten att bolaget skulle ha hållit en personalliggare tillgänglig i verksamhetslokalen på Inlandsmässan. Det föreligger därför grund för att påföra bolaget kontrollavgift med 10 000 kr. Enligt bestämmelserna i BKL får Skatteverket även ta ut kontrollavgift med 2 000 kr för varje person som inte har antecknats i en personalliggare. Med hänsyn till vad som framkommit i målet finner kammarrätten inte skäl att frångå Skatteverkets bedömning av hur många personer som var verksamma i näringsverksamheten i enlighet med bestämmelserna i BKL. Eftersom dessa inte antecknats på föreskrivet sätt i personalliggaren, finns grund att påföra bolaget kontrollavgift med ytterligare 8 000 kr. Vid en sammantagen bedömning finner kammarrätten att överträdelsen varken är ringa eller ursäktlig eller att det annars skulle kunna anses föreligga särskilda skäl för befrielse från den påförda kontrollavgiften. Överklagandet ska således bifallas och Skatteverkets beslut att påföra kontrollavgift på 18 000 kr fastställas. - Med ändring av länsrättens dom fastställer kammarrätten Skatteverkets beslut om kontrollavgift den 24 juli 2007.

Bolaget överklagade kammarrättens dom hos Regeringsrätten med yrkande att

beslutet om kontrollavgift skulle undanröjas samt anförde bl.a. följande. På mässområdet kokades kaffe medan den mat som serverades tillagades i den ordinarie verksamhetslokalen. Vid Skatteverkets kontrollbesök förklarades att bolagets personalliggare fanns ifylld i verksamhetslokalen 1,5 km bort. Företrädare för verket vägrade dock att åka dit.

Skatteverket bestred bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande. Anledningen till att personalliggare ska finnas tillgänglig är enligt bestämmelsernas förarbeten främst att Skatteverkets kontroll ska underlättas. Vid ett kontrollbesök ska verket nämligen stämma av att de personer som är verksamma i näringsverksamheten och som befinner sig i lokalen har antecknats i personalliggaren. Skulle tillgänglighetskravet inte omfatta varje självständig lokal eller självständigt utrymme där personalen arbetar omtetgör den omedelbara avstämning och kontroll som är avsedd.

Regeringsrätten (2009-03-18, Billum, Sandström, Hamberg, Brickman, Stenman) yttrade: Skälen för Regeringsrättens avgörande - Enligt 2 § BKL ska bestämmelserna i lagen tillämpas på näringsverksamhet som avser bl.a. restaurang, varmed även avses kafé, catering m.m. I 5 § anges att i verksamheter som omfattas av lagen ska, med vissa i målet inte aktuella undantag, en personalliggare föras. En sådan liggare ska enligt 7 § finnas tillgänglig för Skatteverket i verksamhetslokalen. Om personalliggare inte förs eller hålls tillgänglig vid kontrollbesök får Skatteverket ta ut en kontrollavgift (12 §).

Bolaget, som driver konditorirörelse i Vilhelmina, bedrev i maj 2007 en tillfällig servering i anslutning till Inlandsmässan. Av utredningen framgår att verksamheten pågick under tre dagar. För serveringen förfogade bolaget över ett område vid stora scenen på mässområdet där det fanns bord och stolar för kunderna. Bolaget disponerade två kylskåp, en bardisk och en värmeplatta för uppvärmning av mat som tillagats i den ordinarie verksamhetslokalen 1,5 km bort.

I målet är i första hand fråga om bolagets verksamhet vid Inlandsmässan ska anses ha bedrivits i en sådan verksamhetslokal där personalliggare ska finnas tillgänglig. Begreppet verksamhetslokal ska enligt 4 § BKL ha samma betydelse som i lagen (1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet. Enligt 3 § i den senare lagen förstås med verksamhetslokal utrymmen som huvudsakligen används i verksamhet som medför eller kan antas medföra bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen (1999:1078) eller som bedrivs av annan juridisk person än dödsbo. Med verksamhetslokal avses också markområden, transportmedel, förvaringsplatser och andra utrymmen som är eller kan antas vara disponerade i verksamheten.

Av hänvisningen till tvångsåtgärdslagen framgår att begreppet verksamhetslokal har en vid omfattning och avser utrymmen av olika slag som näringsidkaren på ett eller annat sätt disponerar för verksamheten, oavsett om näringsidkaren äger eller hyr utrymmena eller på annat sätt förfogar över dem (prop. 1993/94:151 s. 153). Det område bolaget disponerat för servering på mässområdet får bedömas vara ett sådant utrymme som är att anse som en verksamhetslokal, och utrymmet har såvitt framkommit huvudsakligen använts för serveringsrörelsen. Bolaget har därför varit skyldigt att hålla personalliggare tillgänglig för Skatteverket vid serveringen på mässområdet. Det förhållandet att personalliggare fanns tillgänglig i en annan av bolaget disponerad verksamhetslokal medför ingen ändring härvidlag. Förutsättningar för att ta ut kontrollavgift föreligger därför.

Om en överträdelse i fråga om personalliggare är ringa eller ursäktlig eller det annars finns särskilda skäl får enligt 16 § BKL en näringsidkare helt eller delvis befrias från kontrollavgift. Enligt bestämmelsens förarbeten bör en felaktig bedömning av om den bedrivna verksamheten omfattas av kraven enligt lagen i de allra flesta fall inte utgöra skäl för befrielse. Omständigheterna i det enskilda fallet kan dock i enstaka fall vara sådana att det är svårt att avgöra om lagen

är tillämplig eller inte, och då kan det finnas skäl för befrielse. Bedömningen av om skäl för befrielse föreligger ska vara nyanserad och inte alltför restriktiv (prop. 2005/06:169 s. 54 och 129). Enligt Regeringsrättens mening måste det, vid en sådan bedömning och med beaktande av att bestämmelserna nyligen införts, anses ha varit svårt för bolaget att avgöra att en särskild personalliggare erfordrades vid den tillfälliga serveringen. Det finns därför särskilda skäl för att efterge kontrollavgiften.

Regeringsrättens avgörande. Regeringsrätten beslutar, med ändring av kammarrättens dom, att befria bolaget från kontrollavgift.

Föredraget 2009-02-18, föredragande Malmgren, målnummer 5798-08

Sökord: Skattekontroll

Litteratur: Prop. 1993/94:151 s. 153; prop. 2005/06:169 s. 54 och 129
